Lietas Nr. C15180314
Lietas arhīva Nr. C-1803-14

AIZMUGURISKS SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jelgavā 2014.gada 26. novembrī

Jelgavas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese K. Zaura
ar tiesas sēžu sekretāri L. Deviķi,
piedaloties prasītāja pārstāvei /pers. D/

2014. gada 26. novembrī izskatīja atklātā tiesas sēdē SIA „Būvgružu Pārstrāde" prasībā pret SIA „Ē&EKSGRANDS" par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

SIA „Būvgružu Pārstrāde" (turpmāk arī Prasītājs) iesniedzis tiesā prasību pret SIA „Ē&EKSGRANDS" (turpmāk arī Atbildētājs) par parāda piedziņu, kurā lūdz piedzīt no Atbildētāja par labu Prasītājam 2 862,31 EUR, līgumsodu 576,75 EUR, tiesas izdevumus.

Prasība pamatota ar to, ka 2014. gada 15. janvārī starp Prasītāju un Atbildētāju tika noslēgts Līgums Nr. 239-14-01 (turpmāk – Līgums), par dažāda tilpuma metāla konteineru iznomāšanu būvniecības atkritumu uzkrāšanai un izvešanai. Saskaņā ar Līguma 3.4. punktu Atbildētājam apmaksa jāveic bezskaidrā veidā, pārskaitot uz Prasītāja norādīto bankas kontu 15 kalendāro dienu laikā no rēķina izrakstīšanas datuma. Atbildētājs savas saistības nav izpildījis.

Norāda, ka Prasītājs vairākkārt ir nosūtījis Atbildētājam brīdinājumus ar lūgumu atmaksāt parādu, taču tas netika izdarīts, līdz ar to galvenais parāds, ko Atbildētājs nav izmaksājis Prasītājam sastāda 2 862,31 EUR.

Prasītājs norāda, ka Līguma 6.2. punkts paredz maksājuma termiņu nokavēšanas gadījumā līgumsodu 0,5% apmērā no neapmaksātās summas par katru nokavēto dienu, bet ne vairāk par kopējā darījuma summu. Nokavētā soda nauda uz 2014. gada 16. jūniju sastāda 576,75 EUR.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1401., 1406., 1473., 1512., 1587., 1588., 1754. pantu.

Atbildētājs rakstveida paskaidrojumus lietā nav iesniedzis.

Tiesas sēdē Prasītāja pārstāve prasību uzturēja pilnā apmērā uz prasības pieteikumā minētajiem pamatiem un papildus paskaidroja, ka līgumsods ir aprēķināts par laika periodu no 2014. gada 15. aprīļa līdz 2014. gada 16. jūnijam.

Atbildētāja pārstāvis uz tiesas sēdi nav ieradies. Atbildētājam par lietas izskatīšanas laiku un vietu paziņots – nosūtīta pavēste uz Atbildētāja juridisko adresi, ko apliecina ieraksts lietas uzziņas lapā, ziņas no Tiesu informācijas sistēmas. Tiesa atzīst, ka Atbildētājs uz tiesu ir aicināts atbilstoši Civilprocesa likuma 56. panta pirmās un sestās daļas prasībām. Par neierašanās iemesliem Atbildētājs tiesu rakstiski nav informējis, lūgumus nav pieteicis, rakstveida paskaidrojumus nav iesniedzis un iebildumus pret prasību nav cēlis. Tiesai nav zināmi Atbildētāja pārstāvja neierašanās iemesli.

Novērtējot minētos apstākļus, tiesa saskaņā ar Civilprocesa likuma 156. pantu nolēma skatīt lietu Atbildētāja pārstāvja prombūtnē. Tiesa nesaskata Civilprocesa likuma 209., 210. pantos noteiktos lietas izskatīšanas atlikšanas pamatus.

Civilprocesa likuma 208.[1] panta pirmā daļa nosaka, ka aizmugurisks spriedums ir spriedums, ko pirmās instances tiesa taisa lietā, kurā atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumus par prasību un nav ieradies pēc tiesas aicinājuma, nepaziņojot neierašanās iemeslus.

Tā kā Atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumus par prasību un nav ieradies uz tiesas sēdi, nepaziņojot neierašanās iemeslus, tiesa ir pamats lietā taisīt aizmugurisku spriedumu. Tiesa nesaskata Civilprocesa likuma 208.[1] panta trešajā daļā noteiktos šķēršļus aizmuguriska sprieduma taisīšanai.

Motīvu daļa

Tā kā Atbildētājs ar savu bezdarbību rada pārliecību, ka viņš nevēlas piedalīties procesā, tiesai ir pamats secināt, ka viņš neapstrīd prasību.

Novērtējusi prasības pieteikumā norādītos apstākļus un Prasītāja pārstāves sniegtos paskaidrojumus tiesas sēdē, kopsakarā ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnībā.

Lietā konstatēts, ka 2014. gada 15. janvāra Prasītājs un Atbildētājs noslēguši Līgumu Nr. 239-14-01 (lietas 10. lapa), saskaņā ar kuru Prasītājs iznomā Atbildētājam dažāda tilpuma metāla konteinerus būvniecības atkritumu uzkrāšanai un novietos tos Atbildētāja norādītajā vietā, kā arī veiks piekrautu konteineru izvešanu vai apmaiņu un iekrauto atkritumu utilizāciju pēc Atbildētāja pieteikuma.

Līguma 3.1. un 3.2. punktā puses vienojušās par cenu piekrauta konteinera izvešanai un apmaiņai, kā arī par konteinera nomas (atkritumu uzkrāšanai) maksu, ja konteiners netiek pieteikts izvešanai, par vienu diennakti, izņemot konteinera uzstādīšanas, apmaiņas un izvešanas dienas. Līguma 3.4. punktā puses vienojušās, ka Atbildētājs norēķinus veic bezskaidrā veidā Prasītāja bankas kontā piecpadsmit kalendāro dienu laikā no rēķina izrakstīšanas datuma. Savukārt Līguma 6.2. punktā puses vienojušās, ka par maksājuma termiņa kavējumu Atbildētājs maksā Prasītājam līgumsodu 0,5% apmērā no neapmaksātās summas par katru nokavēto dienu, bet ne vairāk kā kopējā darījuma summa.

Tiesa uzskata, ka Līgums starp pusēm ir noslēgts atbilstoši Civillikuma prasībām. Neviena no pusēm Līgumu nav apstrīdējusi, līdz ar to tas ir saistošs līgumslēdzējpusēm un atbilstoši Civillikuma 1590. pantam katra no pusēm var prasīt tā izpildīšanu.

Saskaņā ar Civillikuma 1587. pantu, tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Tiesai nav pamata apšaubīt, ka Prasītājs no savas puses Līgumu ir izpildījis. Lietā nav iesniegti pierādījumi, ka Prasītājs nebūtu iznomājis Atbildētājam

dažāda tilpuma metāla konteinerus būvniecības atkritumu uzkrāšanai, nebūtu novietojis tos Atbildētāja norādītajā vietā, kā arī nebūtu veicis piekrautu konteineru izvešanu vai apmaiņu un iekrauto atkritumu utilizāciju pēc Atbildētāja pieteikuma.

No lietā esošajiem rēķiniem (lietas 10., 11., 12. lapa) redzams, ka Prasītājs saskaņā ar starp pusēm noslēgto Līgumu, laika periodā no 214. gada 31. marta līdz 2014. gada 30. maijam ir izrakstījis Atbildētājam rēķinus Nr. 03-36-14, Nr. 04-55-14, Nr. 05-14-14 par iznomātajiem konteineriem par kopējo summu 2 862,31 EUR un ka minētajiem rēķiniem ir iestājies apmaksas termiņš.

No lietas materiālos esošajiem brīdinājumiem un pirmstiesas pretenzijas (lietas 13.-14., 15.-16., 17. lapa) ir redzams, ka 2014. gada 21. maijā un 2014. gada 2. jūnijā Atbildētājam nosūtīti brīdinājumi par parāda saistībām, bet 2014. gada 16. jūnijā Atbildētājam nosūtīta pirmstiesas pretenzija un Atbildētājs aicināts samaksāt parādu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93. panta pirmo daļu, katrai pusei ir jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Tiesa atzīst, ka Prasītājam nav iespējams pierādīt negatīvu faktu, proti, samaksas nesaņemšanu no Atbildētāja par iznomātajiem konteineriem 2 862,31 EUR apmērā, bet šī samaksa atbilstoši Civillikuma 1838. pantam ir jāpierāda Atbildētājam. Atbildētājs nav iesniedzis lietā pierādījumus, ka būtu veicis samaksu, kā arī nav apstrīdējis ne parāda esamības faktu, ne arī prasības pieteikumā norādīto parāda summas apmēru.

Ņemot vērā minēto, tiesa uzskata, ka iegūti pietiekoši pierādījumi tam, ka Atbildētājs nav veicis samaksu par iznomātajiem konteineriem un viņa parāds prasības celšanas brīdī ir 2 862,31 EUR, ko Atbildētājam ir pienākums samaksāt Prasītājam.

Prasītājs ir aprēķinājis un lūdz piedzīt no Atbildētāja līgumsodu 576,75 EUR apmērā par periodu no 2014. gada 15. aprīļa līdz 2014. gada 16. jūnijam, iesniedzot arī šī līgumsoda aprēķinu (lietas 18. lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 1716. panta pirmo daļu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību neizpildi vispār, nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā)..

Atbilstoši Civillikuma 1717. pantam līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas, taču tam jābūt samērīgam un atbilstošam godīgai darījumu praksei.

Civillikuma 1720.pants nosaka, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Tādējādi Civillikuma izpratnē līgumsods ir saistību tiesību pastiprinājums saistības neizpildīšanas vai pienācīgas neizpildīšanas gadījumā, kas pastiprina konkrētas personas saistību vai nodrošina saistību izpildi un pastāv kā civiltiesisks sods. Līgumsodam ir sodīšanas un zaudējumu atlīdzināšanas funkcija.

Puses par līgumsoda maksāšanas pienākumu un tā apmēru ir vienojušās Līguma 6.2. punktā, paredzot līgumsodu par maksājuma termiņa kavējumu.

Tā kā Prasītāja izrakstīto rēķinu (lietas 10., 11., 12. lapa) apmaksas termiņš ir iestājies un Atbildētājs nav pierādījis, ka minētos rēķinus ir apmaksājis, tiesa secina, ka saskaņā ar Civillikuma 1652. panta otras daļas pirmo punktu, ir iestājies parādnieka nokavējums.

Tiesa secina, ka līgumsods ir aprēķināts atbilstoši Līguma nosacījumiem. Tiesai nav pamata apšaubīt līgumsoda aprēķinu, jo pretējus pierādījumus Atbildētājs nav iesniedzis un nav arī apstrīdējis aprēķinu.

Tā kā Atbildētājs parāda samaksu nav pierādījis, tad tiesai nav pamata apšaubīt parāda esamību. Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka Prasītājam bija tiesības piemērot Līgumā noteiktās soda sankcijas pret Atbildētāju par savlaicīgi neveiktiem maksājumiem. Tiesa, samērojot pušu tiesiskās intereses nolūkā nodrošināt prognozējamas un atbildīgas civiltiesiskās apgrozības attiecības, lai šīs lietas ietvaros līgumsods nodrošinātu samērīgu sodu par neizpildīto saistību, uzskata, ka līgumsods par rēķinu Nr. 03-36-14, Nr. 04-55-14, Nr. 05-14-14 apmaksas kavējumu no 2014. gada 15. aprīļa līdz 2014. gada 16. jūnijam 576,75 EUR apmērā ir vērtējams kā saprātīgs un taisnīgs.

Līdz ar to no Atbildētāja Prasītāja labā piedzenams parāds 2 862,31 EUR apmērā un līgumsods 576,75 EUR apmērā par laika periodu no 2014. gada 15. aprīļa līdz 2014. gada 16. jūnijam, kopā piedzenot 3 439,06 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. pantu, taisot spriedumu par naudas piedziņu, tiesa rezolutīvajā daļā norāda [..] prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Prasītājs iesniedzot prasību tiesā nav pieteicis lūgumu atzīt Prasītāja tiesības saņemt par laiku līdz sprieduma izpildes dienai likumiskos procentus no nepiedzītās summas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 5. panta 6. daļu, piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru. Judikatūrā *(Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007. gada 14. februāra spriedums lietā Nr. SKC-75; 2009.gada 25.novembra lēmumā lietā Nr.SPC-111; 2013. gada 26. aprīļa spriedums lietā Nr. SKC-1106)* pausts viedoklis, ka Civilprocesa likuma 195. pantam ir imperatīvs raksturs, līdz ar ko tiesām minētās normas izpratnē, apmierinot prasību par naudas summas piedziņu, ir pienākums, neatkarīgi no prasījumā izteiktajiem lūgumiem, noteikt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus.

Ņemot vērā minēto tiesa atzīst, ka, apmierinot Prasītāja prasību par parāda piedziņu, neatkarīgi no tā, ka Prasītājs nav lūdzis noteikt viņam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus no pamatparāda summas, ņemot vērā Civilprocesa likuma 195. panta nosacījumus, tiesai ir pienākums Prasītājam šādas tiesības noteikt.

Civillikuma 1756. pants nosaka, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Savukārt Civillikuma 1757. pants nosaka, ka nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs. Ja tas nav darīts, tad atzīstams, ka klusējot pieņemti likumiskie procenti (1765.p.).

Civillikuma 1765. panta otrā daļa nosaka, ka likumisko procentu apmērs par tāda naudas parāda samaksas nokavējumu, kas kā atlīdzība nolīgta līgumā par preces piegādi, par pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu, ir astoņi procentpunkti virs procentu pamatlikmes (1765.p.3.d.) gadā, bet līguma attiecībās, kurās piedalās patērētājs, — seši procenti no simta gadā. Savukārt Civillikuma 1765. panta trešā daļa nosaka, ka procentu pamatlikme ir galējā procentu likme, ko Eiropas Centrālā banka piemērojusi savās pirms attiecīgā pusgada pirmās kalendāra dienas veiktajās pēdējās galvenajās refinansēšanas operācijās. Attiecīgā pusgada pirmajā kalendāra dienā spēkā esošo procentu pamatlikmi piemēro sešus turpmākos mēnešus.

Procentu pamatlikme saskaņā ar Civillikuma 1765. pantu kopš 2014. gada 1. jūlija ir 0,15 %.

Līdz ar to saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. pantu, Civillikuma 1756., 1765. panta otro un trešo daļu ir pamats noteikt Prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos procentus – 8,15% gadā no piespriestā, bet nesamaksātā, pamatparāda summas 2 862,31.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Prasītājs ceļot prasību ir samaksājis tiesas izdevumus šādā apmērā: valsts nodevu 372,30 EUR (lietas 6. lapa) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR (lietas 7. lapa), kopā samaksājot 377 EUR, kas piedzenami no Atbildētāja par labu Prasītājam.

No lietas materiāliem redzams, ka kopumā lietā radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 6,28 EUR apmērā (lietas 2. lapa), līdz ar to no Atbildētāja par labu valstij piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 1,58 EUR apmērā, kas ir starpība starp lietā aprēķinātajiem ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem (6,28 EUR) un Prasītāja samaksātajiem ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem (4,70 EUR).

Tiesa izskaidro, ka par labu valstij piedzīto ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksa jāveic: ekonomiskās klasifikācijas kods - 21499, saņēmējs

Tiesu administrācija, Mūkusalas iela 41b, Rīga, NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģ. Nr. 90001672316, saņēmēja iestāde Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konts LV51TREL2190458019000.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, Atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97., 208.[1], 208.[2] pantiem, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no SIA „Ē&EKSGRANDS", reģistrācijas Nr. 43603050738, par labu SIA „Būvgružu Pārstrāde", reģistrācijas Nr. 40003336873, parādu **3 439,06** (trīs tūkstoši četri simti trīsdesmit deviņi *euro*, 06 centi), tajā skaitā: pamatparādu 2 862,31 EUR, līgumsodu 576,75 EUR apmērā par laika periodu no 2014. gada 15. aprīļa līdz 2014. gada 16. jūnijam; tiesas izdevumus **377 EUR** (trīs simti septiņdesmit septiņi *euro*).

Piedzīt no SIA „Ē&EKSGRANDS", reģistrācijas Nr. 43603050738 par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus **1,58 EUR** (viens *euro*, 58 centi).

Noteikt SIA „Būvgružu Pārstrāde" tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos nokavējuma procentus – 8,15% gadā - no piespriestās, bet nepiedzītās parāda pamatsummas – 2 862,31 EUR.

Noteikt SIA „Ē&EKSGRANDS" termiņu sprieduma labprātīgai izpildei - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Prasītājs spriedumu var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna aizmuguriska sprieduma sastādīšanas dienas - 2014. gada 10. decembra - Zemgales apgabaltiesai, iesniedzot apelācijas sūdzību Jelgavas tiesā.

Atbildētājs 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas ir tiesīgs iesniegt Jelgavas tiesā pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Tiesnese K. Zaura